

gebied zijn.¹ Waren er dan geen deskundigen in Londen? Natuurlijk wel, maar Liefstinck schakelde ze niet in.

Twijfel of SOE op een verantwoorde wijze opereerde, bestond in de zomer van '42 aanvankelijk slechts bij van 't Sant. Geen wonder! Hij had van '14 tot '20 in het geheime werk gezeten en in Londen als hoofd van de Centrale Inlichtingendienst en mentor van de groep-Hazelhoff ervaren hoe moeilijk het was, effectief contact met bezet gebied te onderhouden. Hij werd ongerust toen hij op 24 juli van 'de Engelse dienst' hoorde dat tweehonderd machinegeweren welke de Noorse afdeling van SOE ten behoeve van de Noorse illegaliteit gedropt had, prompt in Duitse handen waren gevallen.² Hij waarschuwde de koningin (die, zo vertelde van 't Sant ons in '56, 'herhaaldelijk Gerbrandy komen liet om te horen of alles goed ging'³) en hij stimuleerde van Angeren, die zijn minister was (van 't Sant was immers hoofd van de afdeling politie ten departemente), om op 27 juli een brief aan Gerbrandy te schrijven⁴ die, zo stond er in, van 'kwellende zorg' getuigde.

Van Angeren had, schreef deze, vernomen dat de Bruyne's dienst medewerking verleende aan het droppen van wapens die in ontvangst genomen werden door z.g. *reception committees* welke door geheime organisaties waren gevormd. Dat moest dan toch eerst door de ministerraad, althans door de Commissie-Terugkeer (waar hij zelf zitting in had), goedgekeurd worden! 'Indien mij', schreef van Angeren, 'de kwestie in een van beide colleges werd voorgelegd, zou mijn eerste vraag zijn: bestaan er nu vaste plannen voor een invasie van het Continent op korte termijn? Zo ja, dan is er reden onder zekere voorwaarden aan het bewuste handelen mee te werken. Zo neen, dan is er grond, dit handelen onverwijld stop te zetten. De risico's zijn dan veel te groot.' Op die risico's ging van Angeren dieper in. Het lukte, schreef hij, zelden, personen op een tevoren vastgestelde plaats te droppen. Viel dus niet vanzelf een deel van de gedropte wapens in Duitse handen? Was het verder wel juist, 'met organisaties te werken, waarin de Duitsers gemakkelijk hun spionnen kunnen hebben'? Hij gaf weer wat in Noorwegen gebeurd zou zijn. Hij betwijfelde of het spoedig tot een groot-scheepse invasie van het Continent zou komen, 'Is die indruk juist, dan', zo

¹ A.v., p. 384. ² Welke 'Engelse dienst' bedoelde van 't Sant? Zo goed als zeker MI-6. Wat hij vernomen had, is vermoedelijk van alle grond ontbloot geweest. De beste Noorse deskundige terzake, dr. Olav Riste, schreef ons in '78: 'There is no record that I know of any specific event of the nature suggested by your Dutch source.' (brief, 29 aug. 1978, van O. Riste) ³ F. van 't Sant, 2 okt. 1956. ⁴ Tekst: *Eng.*, dl. IV a, p. 758-59.